

1. Förslag

Beskrivning

Andra

Beskriv kort ditt förslag.

Medborgarförslag - Rörande ensamkommande ungdomar som bor i Timrå kommun och som omfattas av Nya gymnasielagen

Bakgrund

Hösten 2015 kom ett stort antal ensamkommande ungdomar till Sverige, dessa blev sedan utplacerade i Sveriges kommuner, varav Timrå kommun var en. Kommunen hade ett ansvar över barnen som placerades i sk HVB-hem. Där fanns personal tillgänglig dygnet runt, mat serverades två gånger per dag, man fick busskort, hjälp med att utöva fritidsaktiviteter etc. Den kanske viktigaste omsorgen var stödet från vuxna, ett flertal av dessa ungdomar bar på traumatiska upplevelser från sitt hemland eller händelser de hade varit med om under flykten till Sverige.

Av alla dessa ungdomar fick en del uppehållstillstånd, en del fick avslag (utvisningsbeslut) av Migrationsverket. De som fick uppehållstillstånd är fortfarande under socialtjänstens ansvar ett par år till. De ungdomar som fick avslag hade ofta blivit uppskrivna i ålder av Migrationsverket (i många fall pga orättssäker behandling av Migrationsverket). Från en dag till en annan drogs mattan under deras fötter bort i form av socialtjänstens omsorg då Migrationsverket hade bedömt att de var över 18 år. I och med att de ansågs vara 18 år förlorade de även sitt boende, god man och allt det vuxenstöd de tidigare hade haft, och skickades till Migrationsverkets boende.

År 2018 beslutade regeringen att de ungdomar som hade fått avslag från Migrationsverket fick en ny möjlighet att få ett tillfälligt uppehållstillstånd genom den sk Nya gymnasielagen. För att omfattas av lagen finns ett antal krav som ungdomen måste uppfylla. Tillståndet ges med 13 månader i taget, för att få förlängt ytterligare 13 månader ställs också krav, ungdomen ska bland annat uppvisa att man deltar i skolundervisningen etc. Uppfyller man inte dessa krav riskerar man utvisning. Ett antal av de ungdomar som fick avslag av Migrationsverket omfattas av den nya lagen och har fått, eller kommer (de flesta inom några månader) att få det tillfälliga uppehållstillståndet att slutföra sina gymnasiestudier och därefter försöka hitta ett arbete som leder till ett arbetstillstånd. Många av dem bor fortfarande i Timrå kommun och jag anser att de är en särskild utsatt grupp i vårt samhälle och som omgående behöver stöd och support i form av insatser från kommunens olika förvaltningar.

När uppehållstillstånd beviljats via Nya gymnasielagen (och personen blir folkbokförd i kommunen) räknas ungdomen som vilken kommunmedborgare som helst. Hen förväntas hitta eget boende, sköta sitt eget hem, laga sin egen mat, hantera sin egen ekonomi, skapa sitt eget sociala nätverk etc.

Ungdomarnas nuvarande situation

Majoriteten av ungdomarna bor i Migrationsverkets boenden, inte sällan är fyra personer tvungna att dela på en tvårumslägenhet, ibland kanske rumskamraten är en för dem helt okänd person. Detta skapar en otrolig otrygghet. De befinner sig under stor press, samtidigt som de fortfarande kanske befinner sig i en asylprocess (som i de flesta fall tar flera år) ska de klara av skolarbete etc. Många har förlorat kontakten med sina familjer i hemlandet, detta är en sorg i sig som de ständigt bär med sig. De kan utsättas för kränkningar i vardagen och har i många fall ingen vuxen att vända sig till för att bearbeta händelser som sker här i Sverige.

Förslag till åtgärder

Nedan redovisas exempel på förslag till åtgärder hur man kan stötta ungdomarna. All tänkbar hjälp är givetvis välkommen.

- En samordnare i kommunen som arbetar enbart med dessa ungdomar (ta efter Sundsvalls kommun som har enheten RUV (rådgivning unga vuxna) som gör ett strålande arbete för de ensamkommande som är över 18 år)

- Rekrytera familjer/personer som kan vara kontaktpersoner till ungdomarna.

- Extra resurser i skolan för att lyckas med studierna.
- Integrations/arbetsmarknadsförvaltningen i kommunen kan bistå med hjälp att få in ungdomarna på arbetsmarknaden, t. ex i form av praktik, feriearbete och därefter ett arbete.
- Samarbeta med olika organisationer (ex Rädda Barnen).
- Istället för att isolera ungdomarna (som läser språkintröktion) i en egen skola (Värdshuset) utan svenska klasskamrater, bör man istället låta dem gå i gymnasiets ordinarie skolbyggnad så de får förutsättningar att integreras så bra som möjligt.
- Bistå ungdomarna med hjälp till boende. Då de är en extra utsatt grupp har de långt färre möjligheter att hitta eget boende än övriga ungdomar i samma ålder som bor i kommunen. Ett förslag är att kommunen skriver kontrakt med ungdomarna och låter dem bo i ett boende som kommunen tillhandahåller (exempelvis Söråkers Herrgård (eller liknande) som har ett gårdshus som består av ett hus med 15 bäddar och gemensamt kök, ett annat alternativ skulle kunna vara ett tidigare HVB-hem)

Vilka ekonomiska medel kan kommunen använda för att stötta de ensamkommande ungdomarna?

Timrå kommun har redan erhållit följande ekonomiska tillskott senaste åren:

År 2017 och 2018 fick Timrå kommun ett tillfälligt statligt bidrag om 1.354.329 kr respektive 677.164 kr för att de ensamkommande skulle kunna bo kvar inom kommunen, istället för att bli hänvisade till Migrationsverkets boende. Se länk nedan. Timrå kommun använde inte dessa pengar till ändamålet. Hur har dessa medel istället använts av Timrå kommun?

<https://www.regeringen.se/artiklar/2017/07/fragor-och-svar--ensamkommande-som-fyller-18-ar/>

Enligt Sveriges kommuner och landsting erhåller kommunen, för varje person som får uppehållstillstånd och är placerad i Timrå, en schablonsumma om 133.200 kr. (se s. 20 i länk nedan, skl.se). Kommunen erhåller även en ersättning om 750 kr per dygn och per person när ungdomen har fått uppehållstillstånd via Nya gymnasielagen och deltar i skolundervisningen aktivt. (se s. 21 i länk nedan, skl.se)

<https://skl.se/download/18.2b4468fd16729601f6b7b02/1542632215992/PM%20Ny%20möjlighet%20till%20uppehållstillstånd%20-%202019%20nov%202018.pdf>

Ekonomiska medel med ändamålet att stötta de ensamkommande ungdomarna har kommunen alltså redan erhållit.

I detta läge måste Timrå kommun ta sitt ansvar för dessa ungdomar. Majoriteten av de ensamkommande ungdomarna är mycket studiemotiverade, godhjärtade och tacksamma. Men de behöver mängder av stöd och rätt förutsättningar för att lyckas med sitt skolarbete och integrationen i samhället för att sedan kunna söka arbete.

Tar Timrå kommun inte sitt ansvar över dessa ungdomar riskerar de utanförskap och att drabbas av psykosociala problem. Rätt omhändertaga kommer dessa ungdomar att utgöra en resurs i samhället istället för ett problem.

Vi är många som har engagerat oss för dessa fantastiska ungdomar, vi hoppas att även kommunen kan se värdet i att hjälpa dem till en god integration och ge dem möjlighet till ett bra liv.